

vse živinoreje tedaj lep denar na leto: 9 milijonov in 896.000 gld. Vrh tega pa še za mleko in sir, ovčjo volno itd., najmanj more 5 milijonov gold. dohodka ceniti. Tako ima Koroška iz živinoreje na leto blizo 15 milijonov gold. dohodka. Ali ni to gotovo steber ljudskega blagostanja?

Nikakor ne tajim, da Kranjska nima lepega zaklada v živinoreji, al koliko bi se še dalo zboljšati in pomnožiti! Zato, dragi rojaki, v hlevu imate še velik vir, le tega požlahnite in prav v živinoreji morete najti še večih prihodkov, katerih vam vsem je posebno v današnjih za gospodarje težavnih letinah silno treba.

Kakor sem že omenil, bila je razstava res s pravim cvetom žlahnih Belanskih goved napolnjena. Belansko pleme je srednje velikosti (300 do 350 kilo žive teže). Glava in vrat sta navadno rudeča, od pleč čez hrbet in bedra se pa širi bela proga; sploh je živina cikasta. Glava je fina in lahka z lepimi rogovi, oko milo in pohlevno, tako, da se Belansko živinč vsakemu hitro priljubi. Pa tudi rado se redi Belansko govedo, ter se sme imenovati ena najzadostljiviših. Obilna molža pa je tretja lepa lastnost in o tej podajam sledeči posnetek iz zapisnika o molži Belanskih krav, katere je redil gospodar Wenger in vestno celo leto zapisoval množino mleka tako le:

Krava št. 1 dala je na leto 3878 litrov mleka

„ št. 2	3166	„	„
„ št. 3	3283	„	„
„ št. 4	3588	„	„
„ št. 5	2757	„	„
„ št. 6	2383	„	„
„ št. 7	2392	„	„
„ št. 8	2977	„	„
„ št. 9	1876	„	„
„ št. 10	2314	„	„

toraj ena k drugi daje po 2861 litrov dobrega mleka.

To je pač mleka veliko, zato se Belansko pleme sme imenovati eno najboljših mlečnih plemen, ker v primeri velikosti pač ne poznam, vsaj v Avstriji ne, boljših krav, ki bi bolje molzle. Pa tudi mleko samo je hvalevredno. Tolščomér kaže, da mleko Belanske krave ima 13.5% smetane.

(2. del prihodnjič.)

Tri glavna vodila, kako naj gospodar ravna s hlevskim gnojem.

Navadno se misli, da z gnojem ume ravnati vsakdo, če tudi prav nič ne vé, v čem gnoj glavne moči obstajajo.

Znani učenjak Reichardt povdarja in to po vsi pravici tri glavna vodila, po katerih naj s hlevskim gnojem ravna gospodar na velik dobiček svoj.

Prvo vodilo po njegovih besedah je, da se gnoju, dokler ni pod zemljo, nikoli ne primeša kaj apna, pepela ali kaj enacega, in zakaj ne? — Zato ne, ker apno in pepel iz gnoj preganjata amonijak, ki je gnoju glavna rastline redilna moč;

drugo vodilo je, naj se varuje, da gnoj ne sprhni, to je, se ne razkroji po dotiki zraka, kajti po dotiki z zrakom se napravlja ogeljna kislina v obliki gaza, katera iz gnoj beži, potem pa mnogo organskih substanc v zgubo gre;

tretje vodilo naj pa bo gospodarju ravno to, da ubrani dotik zraka z gnojem takrat, kedar gnoj trohni, to je, se sam po sebi razkroji; v ta namen je tedaj treba gnoj večkrat z gnojnico polivati.

Korist tacega ravnanja razume pa le tak gospodar,

ki ve, kakošne kemične premembe se godijo v gnoji, kedar trohni ali se sprstenuje.

Gnoj, ki ga je gospodarju živina naredila, se po dotiki podnebnega zraka razkroja; čem bolj zrak more prešiniti gnoj, tem hitreje se razkroja, tem več se pa tudi redilnih stvari iz njega zgublja. Da se gnoj pravilno razkroja, potrebuje neko gotovo mero vlažnosti in pa toplote; vlažnost dobiva gnoj v hlevu po živinski scavnici, na gnojnišči pa po deževnici ali s tem, da se gnojni kup z gnojnico poliva. Kedar se gnoj prav segreje, izhlapi vlažnost iz njega; potem zgublja vodenih in drugih organskih obstojnih delov, in po tej izgubi prihaja gnoj čedalje manj in zgublja precej od svoje teže, pomnožujejo se pa v njem rudninske stvari in pa vezani gnjilec. V frišnem hlevskem gnoju je 0.39 odstotkov gnjilca, 0.45 odstotkov kalija, 0.18 odstotkov fosforove kisline; če pa je gnoj že nekoliko strohnel, ima v sebi 0.49 odstotkov gnjilca, 0.56 kalija in 0.23 fosforove kisline, po takem rudninskih stvari in gnjilca precej več.

Po vsem tem je razvidno, da gospodar, če sebi lastne škode noče, se mora ogibati vsemu, kar zmanjšuje vrednost gnoj.

(Konec prih.)

Vinska letina.

Na Štajarskem ne bodo, kakor „Slov. Gosp.“ poroča, zadovoljni z vinsko letino. Le Šilharja bodo letos precej in dobrega dobili. Na Tirolskem bo slabše od lani, vreme ni bilo ugodno cvetenju. V Dalmaciji in Istri bodo imeli najboljšo vinsko letino v celi Avstriji. Iz Hrvatskega se ne slišijo tako dobri glasi, na Ogerskem povsod tožijo, da bo malo vina in še to slabo. Na Avstrijskem pričakujejo le malo vina in slabo, tudi je toča veliko pobila. Vinska trgovina sedaj nekoliko stoji, ker vse gleda, kaj bo trgateg pokazala; toda ni dvomiti več, da bode potem cena poskočila. Na Nemškem bo vino veliko slabše od lanskega, v Italiji pa so neki jako zadovoljni, posebno na Piemonteškem. V Španiji je silna vročina mnogo grozdja posušila, ostalo bo pa dalo kaj ognjevito vino. Na Portugalskem žuga trtna uš vse vinograde pokončati. Francozi bodo imeli mnogo in prav dobrega vina, veliko več kakor lani!

Gospodarske skušnje.

* Če čebela človeka piči, priporočajo čebelarji tobakov sok, s katerim naj se pomaže mesto, kjer je čebela človeka pičila. Pravijo, da zadostuje, ako se pičeno mesto z mokrim koncem cigare (iz ust) pomoči. Kmalu prestane bolečina in otek. — Tako pišejo „Pučke Novine“, katerim moramo odgovornost za to sicer res lahko zdravilo bučelnega pika prepustiti.

* Gliste v zemlji so zelo koristne. Naravoslovec Grimm to na široko dokazuje; po njegovih skušnjah glista prav nič ne škoduje koreninam rastlinskim; one kopajo zemljo in jo rahlajo, da v njo lažje prodira zrak in pa voda.

Politične stvari.

Dunajski časniki in pa Rusko-turška vojska.

Na Dunaji izhaja sila veliko časnikov, mnogo več, kakor jih je treba in med temi jih je velika večina takih, katere vzdržujejo stranke samo za svoje namene.